

عوامل مرتبط با انتخاب روش‌های زایمانی در مادران باردار (کرمانشاه، ۱۳۸۵)

نامه به سردبیر

زمینه: زایمان طبیعی بهترین روش زایمانی برای بیشتر زنان باردار است که با توجه به آمار روزافزون سزارین میزان آن رو به کاهش است (۱). شیوع سزارین در بیشتر کشورهای جهان تفاوت قابل ملاحظه‌ای با آمار سازمان بهداشت جهانی (۱۵-۱۰٪) دارد (۲). فقدان آگاهی از عوارض سزارین از علل افزایش تمایل زنان باردار نسبت به سزارین است که با افزایش آگاهی خانواده‌ها در مورد عوارض آن و جلوگیری از انجام سزارین‌های بی‌مورد می‌توان موجب کاهش میزان سزارین و ترویج زایمان طبیعی و ارتقای سلامت مادر و نوزاد شد (۳). میزان شیوع سزارین در شهرستان کرمانشاه ۴۰ درصد است که حدود ۴-۳ برابر آمار سازمان بهداشت جهانی می‌باشد. این هدف تعیین ترجیح و انتخاب روش زایمانی در مادران باردار مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی شهر کرمانشاه در سال ۱۳۸۵ انجام گرفت.

روش‌ها: در این مطالعه ۷۰۵ مادر باردار برای جمع‌آوری داده‌ها با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای بر اساس منطقه انتخاب شد و برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه دو قسمتی (جمعیت‌شناختی و انتخاب روش زایمانی) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با آزمون‌های مجذور کای و آنالیز واریانس انجام شد.

یافته‌ها: بیشترین درصد واحدهای پژوهش در گروه سنی ۳۰-۲۰ سال (۶۲٪)، دارای تحصیلات متوسطه (۳۷/۹٪)، خانه‌دار (۹۱/۵٪) و نخست‌زا (۵۰٪) بودند. ۸۵/۱ درصد آن‌ها هیچ‌گونه آموزشی در دوران بارداری ندیده بودند. مادران مهم‌ترین دلیل برای انتخاب سزارین را (۶۱/۵٪) بی‌دردی مراحل زایمانی عنوان کردند و بیشترین میزان اطلاعات در مورد روش‌های زایمانی (۶۱/۵٪) را از ماماها یا شاغل در مراکز بهداشتی و درمانی کسب کرده بودند. ۱۳/۷ درصد نمونه‌هایی که در کلاس‌های دوران بارداری شرکت کرده بودند دارای آگاهی بالایی در مورد زایمان طبیعی داشتند. ۵۵ درصد آن‌ها زایمان طبیعی، ۲۲/۷ درصد سزارین و ۲۲/۱ درصد زایمان بیدرد را برای خود ترجیح می‌دادند. ۷۵ درصد از مادران عوارض سزارین را نمی‌شناختند و ۷۹ درصد در باره زایمان بی‌درد اطلاعاتی نداشته و ۷۲/۴ درصد نمونه‌ها عوارض بی‌هوشی را نمی‌شناختند.

نتیجه‌گیری: از آن جایی که افراد آگاهی پایینی نسبت به انتخاب زایمان طبیعی به‌عنوان روش زایمانی خود داشتند و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تلاش جدی را برای کاهش سزارین‌های غیرضروری از سال ۱۳۸۲ شروع کرده است، انتظار می‌رفت که سطح آگاهی افراد نسبت به انتخاب روش زایمانی از وضعیت بهتری برخوردار باشد. به نظر می‌رسد که این امر به‌طور جدی پیگیری نشده و دست‌اندرکاران مراکز بهداشتی نتوانسته‌اند در این زمینه خیلی مؤثر باشند (۴-۱). با طراحی برنامه مناسب و استفاده از رسانه‌های ارتباط جمعی، می‌توان سطح آگاهی مادران را برای پذیرش و تحمل مراحل زایمان طبیعی و اطلاع‌رسانی در خصوص روش‌های بی‌دردی در زایمان طبیعی را افزایش داد (۵) و با هدف ترویج زایمان طبیعی تدابیری

اندیشیده شود تا مادران در طی دوران بارداری از مزایا و روند زایمان طبیعی آگاه گردند (۳) و با شناخت روش‌های زایمانی و آشنایی با مزایای زایمان بی‌درد و عوارض سزارین بدون اندیکاسیون، با آگاهی بیشتری روش زایمانی خود را انتخاب نمایند.

کلیدواژه‌ها: انتخاب روش زایمانی، مادران باردار، زایمان طبیعی، سزارین.

«دریافت: ۱۳۸۷/۷/۲۲ پذیرش: ۱۳۸۸/۳/۱۲»

شیوا بهمنش^{۱*}؛ شیرین ایرانفر^۲؛ مستانه کامروامنش^۳؛ منصور رضایی^۴

۱. گروه مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۲. گروه مامایی و آموزش پزشکی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۳. گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

۴. گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

* **عهده دار مکاتبات:** دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه، ساختمان شماره ۲، معاونت امور درمان، دفتر مامایی، تلفن: ۰۹۱۸۳۳۶۸۶۶۱

Email: behmanesh43@yahoo

References

1. Faraji Darkhaneh R. [A Survey of Knowledge and attitude of pregnant women about delivery Methods (Persian)]. Journal of Medical Faculty Guilan University of Medical Sciences 2003; 46 (12): 69-75
2. Yarnadi F. [The knowledge and attitude of pregnant woman about delivery methods in Health centers in Tehran (Persian)]. Journal of Medical Faculty Guilan University of Medical Sciences 2002; 42 (11): 15-20
3. Faramarzi M. [A survey on knowledge and attitude of pregnant women to normal delivery in Babol (Persian)]. Journal of Babol University of Medical Sciences 2001; 12(3): 39-42
4. King Lee, Holroyd E, Ng Yuench. Exploring factors influencing Chinese women's decision to have elective cesarean surgery. Midwifery 2001; 17: 314-322.
5. Franken Field G. Fear of child birth causing increased C sections. Web MD. Medical News Archive 2004; 1-2. Available at: <http://my web md.com/content /20/1728-52697 src= inktomi 8 condition = hom>.